

Izhaja vsak delavnik popoldne

GENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravljalstvo v Kottarjevi ulici šte. 6 — Telefon
uredništva šte. 30 — Telefon
upravljalstva šte. 328

GENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Pomemben govor.

Mi načeloma ne uganjamo osebnega češčenja politikov. Videli smo pred vojno naravnost na šolskem zgledu, kako povzdigovanje posameznih vodilnih oseb stvarnim ciljem in stremljenjem škoduje. Kljub temu se ne moremo vzdržati, da ne bi posebič omenili in poudarili govor poslanca Jugoslovanskega kluba, dr. Hohnjca, ob priliki razprave o zunanji politiki naše vlade v narodni skupščini dne 26. julija in to zato, ker se smernice, po katerih poslanec Hohnjec presoja ne samo zunanje politična, nego tudi notranje politična in socialna vprašanja, popolnoma skladajo z onimi, ki jih naglašajo naš list kot glasilo krščanskosocialnega delavstva. Z veseljem tudi beležimo, kako zelo koristi naši stvari mirni, znanstveno globoko premišljeni, neoporečni ter jasni način, kako dr. Hohnjec opredeljuje vsako vprašanje načelnega značaja.

V omenjenem govoru, ki je smatrali kot odgovor na plitvo poročilo ministra Ninčiča o zunanje političnem položaju in smernicah naše oficijelne politike, se dr. Hohnjec, kateri je proračun ministrstva za zunanje zadeve v imenu »Jugoslovanskega kluba« odklonil, izreka za politiko moralne in gospodarske obnove Evrope na podlagi miru, človečanskega prava in socialne pravičnosti. Kar se tiče posebič naše države, označuje za njeno dolžnost, da stori vse za vzdrževanje miru na svetu, za slogo, vzajemnost in harmonično sodelovanje vseh držav za kulturo in blagor človeštva. Izredno smo hvaležni dr. Hohnjcu, da je tako določno poudaril, kar smo mi opetovano naglašali za cilj naše zunanje politike.

Poslanec je tudi svaril našo državo, naj se ne naslanja na militaristično politiko Pariza v toliki meri, da bi se ta gravitacija spremenila v popolno odvisnost in brez-pogojno poslušnost. Postavil je našemu zunanjemu uradu za zgled Češko-Slovaško, ki po načrtu miroljubne angleške in ameriške politike odločno sodeluje pri pacifikaciji in gospodarski konsolidaciji Evrope.

Kot krščanski socialci prav posebno pozdravljamo tiste besede dr. Hohnjca, s katerimi pozivlja našo vladu, da iskreno in odločno podpira cilje in naloge Zveze narodov, katera ima postati od vsega sveta priznani vrhovni forum za poravnavo vseh mednarodnih sporov po poti prava.

Jasno se obrača dr. Hohnjec proti velesrbskemu zamislu naše zunanje politike, ki našo državo smatra za izključno balkansko, prepušča egejsko morje Grkom, je odločno antibolgarska ter zanemara vprašanje primorskih in koroških Slovencev. »Naša država,« pravi dr. Hohnjec, »ni samo balkanska, marveč sega s svojimi novimi deli, ki jih je pridobila, v srednjo Evropo. Težišče naše države je prav tako na severu kakor na jugu.«

Ni treba posebič poudarjati, kako popolnoma se vjema stališče govornika »Jugoslovanskega kluba« z našim zlasti v bolgarskem in ruskem vprašanju, ki smo mu vedno posvečali poglobljeno pozornost, kadar smo kritizirali zunanjo politiko naše države. Dr. Hohnjec smatra za predpogoj mirnega razvoja naše države v smeri proti jugu ne antanto z Rumunijo in Grčijo proti Bolgariji, kakor to očitno delajo Pašic, Ninčič in Balugdič, marveč nasprotno sporazum z Bolgarijo, ki tvori most od nas do Rusije.

Ravnotoke nedvoumno in jasno je stališče naših vodilnih politikov napram Rusiji. »Ravno zato, ker se mi ne vmešavamo v notranje ruske zadeve — je dejal Ninčiču dr. Hohnjec — priznavamo rusko vladu, kakršna postoji, ne samo dejansko, ampak tudi pravno.

Razume se, da veskozi pritrjujemo govorniku »Jugoslovanskega kluba« tudi, ko graja malomarnost naše vlade, kar se tiče zaščite Jugoslovancev v Italiji in koroških Slovencev v avstrijski republiki. Tembolj, kar izvajanja poslanca v tem oziru niso bila nikakršno bahaško rožljanje s sabljo, ampak prožeta od duha miroljubnega načina reševanja tako teh vprašanj kakor vseh drugih, katera motijo politično, moralno in gospodarsko konsolidacijo sveta po strašni vojni.

Govor dr. Hohnjca nam je dokaz, da politične smernice »Jugl. kluba« veskozi odgovarjajo stališču, na katerem stoji široki delovni sloji slovenskega ljudstva.

Zopet prepovedana zgradba bolniške blagajne.

Danes je stopilo delavstvo pri zgradbi palače bolniške blagajne v Ljubljani v stavko, ker sta zastopnika centrale v Zagrebu, bivši socialdemokratski minister Buksig in ravnatelj osrednjega urada Bauer, ki se že več kot teden dni mudita v Ljubljani, zapovedala, da se mora prenehati z delom, delavstvo pa naj se odpušči v treh skupinah, in sicer prva danes, druga jutri in ostali delavci pojutrišnjem.

Ta nov napad na naš najbolj vzorni delavski zavod je treba odločno obsoditi.

Trboveljski rudarji za svoje živiljske pravice.

24. in 25. julija so se vršila pri vladi pogajanja med trboveljsko premogokopno družbo in rudarji. Vse rudarske strokovne organizacije so nastopile složno in izvolile za svojega zastopnika g. Emila Stefanovića.

Vsa dosedanja pogajanja so se vedno vršila na podlagi odstotnega povznanja z ozirom na rastočo draginjo, pri čemer je bilo delavstvo vedno prikrajšano in so v zadnjem času znašali povprečno prejemki rudarja komaj eno petdesetino onega, kar je dobil sorazmerno v mirnih časih. Ker draginja neprestano raste, so bili rudarji od dne do dne v bolj težavnem položaju in je bila ogrožena eksistenca njihova in njihovih rodbin. Vsled tega so zahtevali, da se vrše pogajanja na podlagi eksistenčne minime. Pogajanja niso privedla do pozitivnih sklepov, ker se zastopniki družbe »niso mogli« obvezno pogajati.

Karikatura delavske zbornice.

O ljubljanski delavski zbornici smo že povedali svoje mnenje, na katerem nimamo ničesar izpreminjati. Vsak dan nam prinese nov dokaz, da smo imeli popolnoma prav. Začasna delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani že od vsega začetka ni to, kar bi morala biti: zastopstvo delavskih interesov, marveč je le karikatura take zbornice, ki se jej lahko smeje cel svet, najbolj pa gospoda Ribnikar in Žerjav.

Nedavno smo čitali v naših dnevnikih vest, da se minister za socialno politiko dr. Žerjav niti malo ne misli ozirati na predloge delavske zbornice, da bi imenoval v okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani kandidate, ki jih je zbornica predlagala, marveč je trdno odločen, da pošlje v ta za celokupno slovensko delavstvo tako važen zavod ljudi, ki so znani kot njegovi intimni prijatelji in zaupniki Ribnikarja. Ministru dr. Žerjavu so predlogi delavske zbornice prazna pena, ker ve, da ima ta zbornica svoje životarjenje zahvaliti le milosti demokratsko-radikalnega režima.

Mi pa vemo še veliko več, nego poročajo tisti listi. Mi vemo, odkod in zakaj toliko zanimanje Ribnikarja in Žerjava za okrožni urad. Pa to pride še na vrsto. Za danes naj povemo samo toliko, da so ti interesi tako silni, da Ribnikar in Žerjav živžgata celo na pariteto v odboru okrožnega urada, ki jo določa zakon o zavarovanju delavcev. Najprej je režim delavce ogoljufal za dvetretjinsko večino, sedaj jim hočejo pa še to ubogo pariteto popačiti. Bodoči odbor okrožnega urada bo sestavljen iz 8 zastopnikov delavcev in iz ravnotoliko zastopnikov delodajalcev, skupaj torej iz 16 članov. In kaj mislite, kaj si je izmislila brijtna glava Ribnikarjeva? Predlagal je nič več in nič manj, da naj se njega ali koga njegovih organov imenuje kot sedemnajstega člana! Prosimo, take predloge stavlja načelnik oddelka za socialno politiko pri pokrajinski upravi v Ljubljani! Pravimo: načelnik oddelka, katera prva skrb bi morala biti, da štiti zakon in varuje pravice socialno šibkejših. Minister Hribar, ki je ob svojem nastopu tako lepo pridigoval o pravu in pravici, zakonu in zakonih, bi moral takega načelnika pri priči reducirati, čim mu je predložil tak načrt.

Ribnikar se je menda sam sramoval svojega predloga, pa je sramežljivo dodal: Če ne gre, da bi z ozirom na pariteto, ki jo določa zakon, odbor imel 17 članov, naj se pa en delavec, n. pr. Anton Krajcar iz Maribora, črta, na njegovo mesto pa imenuje on, Ribnikar, ali pa kdo njegovih organov.

Vodstvo naše bolniške blagajne je sklenilo, da sezida svojo zgradbo, v kateri bi bili nastanjeni vsi njeni uradi. Sedaj pa pride osrednji urad, delo ministra Žerjava, in zahteva, da naj se takoj preneha z delom, denar pa seveda pošlje v Zagreb, da bodo z denarjem, ki so ga v potu svojega obraza leto za letom zbirali slovenski delavci, delali razni »socialni politiki« mastne dobičke. Proti tej nakani mora ne samo delavstvo, nego celokupna slovenska javnost nastopiti složno in odločno!

Pribiti je treba dejstvo, da dela družba s 140 odstotki dobička kljub temu, da izda velikanske vsote vsled slabe ekonomije. Kapitalistom delničarjem se ne bi prav gotovo nič bolj slabo godilo in ne bi bilo ogroženo njihovo ne ravno skromno življenje, če bi delala družba samo s 70 ali 50 %. Vlada je kljub temu dejstvu dovolila družbi zvišanje cen premoži, na kar je družba zvišala delavstvu plače za 30 odstotkov.

Včeraj se je pri pokrajinskem namestniku zglasila deputacija delavstva in zahtevala, da vlada posreduje, da se vrše nova pogajanja, ki morajo biti obvezna tudi za družbo. Prepričani smo, da bo vlada tej upravičeni zahtevi ugodila. O poteku gibanja trboveljskih rudarjev bomo še podrobno poročali.

V Trbovljah se je v tej zadevi te dni mudil poslanec dr. Gosar, da akcijo delavstva z vsemi močmi podpre.

n. pr. nadkomisar dr. Anton Mrak ali pa komisar dr. Janez Legat. Zadnja dva sta v predlogu le zaradi lepšega, dr. Žerjav bi predlog že razumel, pa imenoval živino-zdravnika Ribnikarja namesto Krajcarja, ki bi se črtal. Kaj poreko k temu socialni demokratje — Krajcar je njihov pristaš — je stvar socialnih demokratov, ki naj se sami pomenijo z Ribnikarjem in Žerjavom, če jim je kaj za Krajcarjevo glavo. Za nas je pa to načelnega pomena in bomo o tem še govorili.

Minister Hribar je Ribnikarju prekrizal njegov račun, pa v polni meri vpošteval predlog delavske zbornice. Iz Beograda pa nam dohaja vest, da hoče Žerjav prekrizati račun Hribarju in delavski zbornici ter imenovati odbor, ki bo po želji Ribnikarja in ne delavske zbornice kot zakonite reprezentantje delavstva v Sloveniji. Kako bo Hribar prenesel to klofuto, je njegova stvar, ni pa nam vseeno, če in kakšno stališče bo zavzela k temu delavska zbornica, četudi jo matramo samo za igračo v rokah Ribnikarja in Žerjava.

Če dr. Žerjav uresniči svojo namero, bo morala delavska zbornica iz tega izvajati vse konsekvence, v delavskih vrstah bo pa nastal vihar. To naj imajo pred očmi oni, ki mislijo, da naj bo delavska zbornica cunj-pomivalka. Govoriti bodo morale vse delavske zbornice v državi. Predsedstvo pozivljamo, da jih takoj obvesti o nameravanim atentatu. Da bo najnovjši dr. Žerjavov čin naletel med slovenskim delavstvom na splošen odpor, o tem ne dvomimo. Prepričani smo, da bodo tudi naši poslanci storili svojo dolžnost.

Obupen položaj državnih uslužbencev.

Vsled ukinjenja rodbinskih draginjskih doklad so prišli nižji državni uslužbenci v obupen položaj. S 3000 K na mesec more ob danih draginjskih razmerah za silo izhajati posamezen človek, pri večglavih družinah je pa ta znesek kakor kaplja na vroče železo. Nobenega dvoma ni, da ob taki plači družine bridko stradajo, da večidel meseca ostajajo celo brez kruha in jedo nezabeljeno. Da bi mogle ob tej plači kupovati otrokom čevlje in drugo potrebno obleko, je izključeno. Šolske počitnice bodo kmalu minile, stariši bi morali pravočasno oskrbeti otrokom obuloval in obleko, da bi otroci mogli v šolo. Ako se bo morda šele v zadnjem hipu kaj storilo za nižje državne uslužbence, bodo morali kupovati slabo narejeno blago in bo tako velik del denarja zopet zavržen. To so nedopustne razmere za urejeno državo. Državnim uslužbencem se mora

na vsak način omogočiti, da morejo s svojimi družinami živeti vsaj v najskrajnejših mejah civilnih zahtev. To se bo brez dvoma tudi zgodilo, treba je samo, da se zgodi pravočasno. Ne moremo dvomiti, da bodo odločilni činitelji preprečili sramoto, da bi morali državni uslužbenci apelirati na javno dobrodelnost in začeti prosjačiti. Naj se požurijo z rešitvijo te pereče stvari!

Kaj je z železničarskimi prošnjami?

Iz železničarskih krogov smo prejeli železničarji, ki smo bili povodom znanega štrajka meseca aprila 1919 odpušeni iz službe, smo polagali velike upe na priključno kraljevo poroko. Upali smo, da se bodo merodajni činitelji vsaj ob tej priliki spomnili naše stvari in ji rešili tako, kakor zahteva pravo in pravica in posebno še človekoljubje. A varali smo se, tudi topot so nas prezrli. In vendar smo bili mi vsi odpušeni brez vsakega dokaza, kake krivde, brez vsake zakonite preiskave, brez vsakega postopanja, zgolj na podlagi denunciacij. Na naše ugovore in prošnje so nam končno naznanili, naj napravimo »molbe« za zopetni sprejem v službo. Temu pozivu smo takoj ugodili, a tekli so meseci in tečejo leta, a na naše prošnje ne dobivamo nobenega odgovora. Pomisliti pa treba, da smo prizadeli službovali pri železnici že mnogo let, nekateri že nad četrto stoletja in vplačevali pristojbine in provizijski ali pokojninski sklad. Železniška služba je težka in nevarna, pri tem pa od nekdanj nerazmerno slabo plačana. Edino, kar nagiba ljudi, da gredo v to nevarno službo, je nadej, da preskrbo v starosti, na pokojnino. V to svrhu železničarji radi prispevajo od svoje že itak skromne plače, da le zagotovo varnost svojim družinam za slučaj smrti oziroma sebi za starost ali onemoglost. Za to edino nado naj bi bili sedaj mi odpuščeni železničarji ogoljufani? Ogoljufani brez najmanjše resnične krivde? To ne bi bilo samo krivično in nesocialno, ampak naravnost nečloveško. Naj prodre torej naš obupni klic že enkrat do ušes in vesti tistih, ki imajo našo stvar v rokah in naj jo rešijo kakor zahtevata pravo in človekoljubje!

Današnja predborza.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Pešta 14, Berlin 0.41, Italija 15, London 1490, New York ček 326, Pariz 27.30, Praga 800—817, Dunaj 0.60, Švica 73.

Curih, 3. avgusta. (Izv.) Pešta 0.175, Berlin 0.64, Italija 23.90, London 23.33, New York 528.25, Pariz 43.05, Praga 12.80, Dunaj 0.01, Ka 0.01375, Sofija 3.25, Zagreb 1.55, Varšava 0.08, Holandsko 203.15.

Politični dogodki.

+ Interpelacija poslanca J. Gostinčarja. Posl. Gostinčar je vložil 24. julija v parlamentu sledeča vprašanja: 1. Na ministra za pošto in telegraf o zadevi ureditve in varstva pridobljenih pravic poštinih računskih uradnikov. — 2. Na ministra vojne in mornarice v zadevi vojaških barak pri južnem kolodvoru (ob Resljevi cesti v Ljubljani). Na ministra je stavljeno vprašanje, ali hoče iz ognjavarin in stanovanjskih ozirov (tam bi se namreč zidale hiše) odpraviti te barake. — 3. Na ministra za šume in rude je stavljen vprašanje, ali hoče pri rudarski oblasti v Sarajevu ukreniti vse, da se uvažuje spomenica rudarjev in da se čimprej reši s to spomenico načeto vprašanje rudarske aprovizacije, oziroma prejemkov pri državnih rudnikih. — 4. Na ministra za pošto in telegraf o zadevi premeščenja poštinih ambulantnih uradnikov iz Ljubljane v Subotico. Ministra se vpraša, ali hoče tem ljudem dati tak položaj, da bodo mogli živeti, ali pa naj jih pošlje in prestavi nazaj v Slovenijo, oziroma v Ljubljano.

Agitirajte za »Novi čas«
od moža do moža!

Dnevni dogodki.

— Kakšna zakonita določila veljajo glede shodov. Pokrajinska uprava nam pošilja sledeči dopis: Z ozirom na različno tolmačenje člena 14. vidovdanske ustave prosim, da objavite v eni prihodnjih števil Vasega cenjenega lista nastopno uradno pojasnilo: Glede prijav shodov politični oblasti pravi člen 14. naše ustave, da predpiše nastopne odredbe o pravici zborovanja zakon. Ta zakon se ni izšel in veljajo tedaj še stari zakoniti predpisi o zborovanjih, kolikor ne nasprotujejo ustavi sami. Ko je ustava stopila v veljavo, je stari zborovalni zakon iz leta 1867. avstr. drž. zak. 135 veljal v toliko, kolikor ni bil izpremenjen s točko 3. naredbe ministrskega sveta z dne 20. maja 1919, o izjemah od veljavnih zakonov. Ta naredba se je pravočasno predložila zakonodajnemu odboru v pregled in ima tedaj v zmislu člena 130 ustave moč zakona. Glede shodov določa ta naredba nastopno: »Shodi katerekoli vrste, bodisi splošno pristopni, ali omejeni na povabljenе goste, bodisi v zaprtih prostorih, ali pod vedrim nebom, se smejo prirediti proti predhodni prijavi politični oblasti. Shode pod vedrim nebom sme politična oblast iz razlogov drž. interesa ali javnega miru in reda zabraniti. Ta predpis ureja le nekatera načela o shodih, nima pa raznih podrobnih predpisov. Glede neurejenih vprašanj velja z ozirom na zgoraj navedeno tedaj pač še stari avstr. zborovalni zakon iz l. 1867. To velja posebno glede rokov za prijavo shodov. Za prijavo shodov je zborovalni zakon iz leta 1867 določil glede obče pristopnih shodov rok treh dni. S členom 14. ustave se je ta rok skrajšal glede zborovanj pod milim nebom na 24 ur in vsled tega pač tudi glede ostalih zborovanj. S tem predpisom je ustava edino le določila, 1. da tudi za zborovanja pod milim nebom ni treba oblastvenih dovolil in 2. da celo za zborovanja pod milim nebom zadostja prijavni rok 24 ur. Nikakor pa ni ustava oolozila, da za druga zborovanja sploh ni treba pri-nega roka. Kjer pa zborovanja pod milim nebom zadostja prijava 24 ur poprej, tedaj se seveda za druga zborovanja ne more zahtevati bodisi daljši rok, bodisi morda celo kako oblastv. dovoljenje.

— Spremembe v slovenski frančiškanski provinciji. Na provincijalnem kapitelju slovenske frančiškanske provincije so bili premešeni, oziroma nastavljeni sledeči čl. pp. Ljubljana: P. Regalat Cebulj, gvardijan; P. Hugolin Sattner, vikar; P. Rupert Suhač, kaplan. Novo mesto: P. Adolfe Cadež, gvardijan; P. Krizostom Sekovanič, prefekt. Kamnik: P. Vincenc Kunstelj, gimnaz. učitelj; P. Mihael Pribožič, M. Nazaret; P. Adilo Hajnsšek, Gorica: P. Kerubin Begelj. Maribor: P. Matevž Vidmar, gvardijan. Sv. Trojica v Slov. gorah: P. Ciril Bračko, gvardijan in župni upravitelj; P. Lambert Ramšak, pridigar in spovednik. Brezje: P. Emerik Landergott, P. Maks Brelih. Nova Stifta: P. Severin Fabiani.

— Iz Zagorja ob Savi. Ta mesec bo menda oni mesec, v katerem preneha liberalna stranka

našo občino vladati. Od nje ostanejo našim občanom le spomini na vojno aprovizacijo in vse mogoče druge prijetnosti. Korbarjev Karol, ki tako lepo vlada iz svojega grička našo občino, bo kot trdijo nekateri vsega vidi, zadnji liberalni župan zagorske fare za to stoletje. Res, svet je nevaležen! Trudiš in pehaš se zanj, a oni te ne marajo in nočejo upoštevati tvojih muk in to celo lastni somišljeniki! Lista, ki so jo komaj z vsemi silami in prošnji sestavili liberalci za volitve, je tako prirejena, da gospod Korl po prihodnjih volitvah ne bo imel kaj iskati v občini! Z veseljem pozdravljamo korak onih značajev, ki so se otresli liberalnega jeroštva, vi volivci pa pokazite dne 20. avgusta, da ne marate več liberalnega gospodarstva v občini.

— Žrtve »vagonarjev«. Na državnem kolodvoru v Zagrebu je železnica zahtevala med družinami tamošnje vagonarske naselbine zopet dvoje žrtve. Tekom par dni sta prišla pod kolesa vlakov en deček in ena deklica ter bila povozena. Ako bi bila država pravočasno začela graditi stalne domove za železničarje, bi ji bili vagoni, ki služijo za stanovanja, ako bi bili v prometu, že davno povrnili gradbene stroške. Sedaj nima država nič, a družine gorje in žrtve.

— Alkoholna prepoved za mladino v Avstriji. Avstrijska narodna skupščina je sklenila zakon, ki strogo prepoveduje vse alkoholne pijače za mladoletne. Kdorkoli v kakem javnem lokalu prodaja, naroči ali ponudi mladoletni osebi kakršnokoli alkoholno pijačo in bodisi tudi sadjevec, se kaznuje od 1000 do 100.000 kron ali na 14 dni zapora. Kaznuje se tudi lastnik ali najemnik koncesije oziroma njegov namestnik. Ako se v kakem obratu alkoholna prepoved za mladoletne opetovano prekrši, se odvzame koncesija.

— Gradba malih stanovanj na Dunaju. Dunajska mestna občina gradi oziroma prezidava več hiš za mala stanovanja z 1 sobo in kuhinjo oziroma z 1 sobo, kabinetom in kuhinjo. To jesen bo gotovih 500 takih novih stanovanj. Socialno zanimiv poizkus je velika hiša v Meidlingu, ki bo stala 211 stanovanj. Dvorišče obsega 1500 m², tako da bo za vse stranke dovolj luči in zraka. Za otroke sta določena dva posebna skupna prostora, katerih arkade vodijo na dvorišče. V podzemlju je skupna z modernimi stroji opremljena pralnica, v kateri more osem strank istočasno prati. Zgrajene so tudi posebne naprave za sušenje perila. Hiša bo stala 1 milijardo kron in bo do 1. novembra t. l. popolnoma gotova. Podobno, le nekoliko manjšo hišo zida občina na Šmuelci.

— Kongres za socialno zdravstvo se je minole dni vršil v Florenci.

— Draginja v Berlinu vsled padanja marke hitro narasča. Do nedavna se je v Nemčiji precej ceno živelo, sedaj stane meso od 140 do 280 mark, zelenjava 30—40 mark, sadje 60—80 mark kilogram; jajce 750 mark, liter mleka 15 mark itd.

— Zvišanje taks. Delegacija ministrstva financ opozarja občinsko na spremembe taksne tarife, katere vsebujejo čl. 5—7 zakona o proračunski

dvanajstini za mesec julij (glej Uradni list kos 76 štev. 225 iz leta 1922.). M. d. je zvišana taksa za vlogo, carinske prijave in deklaracije od 2 na 3 Din, za prijoge od 0.50 na 1 dinar, za spričevala in potrdila, administrativne odločbe in pritožbe od 5 na 10 Din, igralne karte in domine od 30 na 50 Din, za kupne pogodbe o prenehanju od 1 na 2 odstotka, o neprenehanih od 5 na 6 odstotkov in za zakupne pogodbe od 1 na 2 odstotka. — Te takse se pobirajo v zvišanem iznosu izza 1. avgusta 1922. Znižana je in sicer izza 1. julija 1922 samo taksa za stave pri športnih tekmah od 20 na 10 odstotkov.

Položaj v Italiji.

Poizkus, da bi prevzela vlado samo socialne stranke in obrnile državno krmilo v čisto novo smer, se tudi topot ni posrečil. Po vseh mogočih poizkusih je kralj znova povelil vlado dosedanjemu ministrskemu predsedniku De Facti, ki je sestavil ministristvo iz ljudske stranke, reformnih socialistov, demokratov in nekaterih desničarskih skupin. Fašisti in skrajni socialisti niso zastopani. Morda bi se bila sestava vlade še zavlekla, da niso socialistične organizacije napovedale za dan 1. avgusta generalni štrajk. S tem so hoteli pritiskati na odločujoče činitele, da bi povarli vlado levčarskim strankam. Takoj nato so pa odgovorili fašisti z napovedjo splošne mobilizacije ter povsod nastopili s svojo znano brezobzirnostjo. Generalni štrajk se zato ni nikjer popolnoma razvil; tudi v Trstu se je izjalovil. Nova vlada hoče baje pokazati močno roko na desno in levo. Na uspehe moramo počakati.

Mariborske novice.

Izlet krščansko socialnega delavstva se vrši prvo nedeljo meseca avgusta in sicer v Kamnico pri Mariboru. Popoldne ob 3. uri bo v župni cerkvi pridiga priznane cerkvenega govornika, zatem pete liturgije. Po cerkveni pobožnosti se vrši na prostem pred cerkvijo delavsko zborovanje.

Katoliški shod se vrši v nedeljo, dne 20. avgusta v Mariboru.

Poselsko gibanje. Koncem julija se je vršil za članice Poselske zveze redni mesečni sestanek ob številni udeležbi. Govorili so P. Pavel, tov. Stabej in Krepek.

Iz občnega zbora Krekove posojilnice. Koncem julija se je vršil redni občni zbor Krekove posojilnice v Mariboru. Po izčrpanem dnevnem redu je načelnik poročal o zadnjem stanju zadruge, ki je povsem povoljno. Delovanje zadruge se vedno bolj razširja. Člani J. Stabej, I. Bogovič in A.

Bračko priporočajo zadrugo vsem članom, da naj delajo zanj. Sedanji odbor obstoja iz sledečih članov: A. Krepek, načelnik, J. Stabej, podnačelnik, I. Bogovič, I. Ekart, J. Vokač, V. Filipič in Jerica Jančič, kot odborniki. Nadzorstvo: F. Breznik, A. Bračko, V. Bauman, M. Mesarič in dr. J. Jeraj. Posojilnica uraduje vsako soboto od 3.—5. ure popoldne ter vsako nedeljo od 9.—11. ure dopoldne. Začasni prostori se nahajajo v frančiškanskem samostanu.

Članom Prometne zveze skupina Maribor se naznanja, da naj tekem teh dni izroče svoje članske izkaznice pri svojem predsedstvu zaradi izdaje novih izkaznic. Opozarjamo zlasti one tovariše železničarje, ki imajo še članske izkaznice od Jugoslovanske strokovne zveze, da se oglase ter oddajo svoje izkaznice. — Za skupino France Lajh, predsednik.

Ljubljanski dogodki.

I. Smrtna kosa. V Leonišču v Ljubljani je umrl g. Hrovat Kašper, učitelj v Sošanju. Pogreb bo iz Leonišča jutri v petek 4. avgusta ob 6. uri popoldne.

I. Mestni posredovalni urad v Ljubljani za pravne obravnave, bo radi preureditve novih uradnih prostorov — v času od 2. do 16. avgusta sprejemal tožbe le dne 8. avgusta dopoldne v mestni posvetovalnici.

Naša društva.

d. Krekova prosveta. Zveza uradnic in trg. nastavljenke priredi v nedeljo dne 6. avg. izlet k sv. Trojici pri Domžalah. Za sv. mašo je preskrbljeno. Odhod ob 8. uri zjutraj z južnega kolodvora. Peljemo se do Domžal. Vse članice in prijatelji društva se iskreno vabite, da se zopet malo posejimo v prosti naravi. — Predsednica.

d. Redna mesečna seja Zveze uradniških vdov in sirot se vrši v petek 4. t. m. ob 3. uri popoldne v navadnih prostorih. Vse odbornice se naprošajo, da se seje zanesljivo udeležijo. Vabljeni so tudi vse članice.

d. Šišenski Orei vabi vse prijatelje orlovske organizacije na telovadbo in veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 6. avgusta ob 4. uri popoldne na vrtu gostilne Reininghaus. Cene prostorov: se deži 3 Din, stojšča 2 Din, za veselico 1 Din.

Odgovorni urednik Jožef Rutar.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10
Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.
se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

Kdor uporablja

GAZELA MILO

ta štedi perilo in novce.

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Tone Malgaj

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

F. BRUMAT Ljubljana

Usakovrstno manufakturo in

trgovanje

po konkurenčni ceni.

Mestni trg 25, I.

Preje
Jugoslovanska
Union-banka

Slavenska banka d. d. podružnica

Zagreb

Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj,
Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška
Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Skofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Afilacije:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslovanska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve ca 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki.

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Prodajalna na drobno v Štirbarjevi ulici št. 5.

Upoštevajte pri nakupih!

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih!

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

V juniju se je začela revizija procesa.

Velikanski proces se je spel razvil. Sodba pa je ostala nelaknjena in Allan se je vrnil v Atlant.

Sivar je šla na Supreme Court — najvišje sodišče. Ie čez tri nadajalne mesece se je vodil zadnji proces. Poslalo je resno in šlo Allanu za glavo.

Financijska kriza je bila med tem upadla. Trgovina, promet, industrija je začela okrevati. Ljudstvo je svoji fanatični srd pozabilo. Iz sloterih znakov si videl, da je nekdo na delu, da Allanovo stvar spravi v red. Trdili so, da je Ethel Lloyd. Listi so prinašali ugodneje barvane članke. Poroka je bila čisto drugačno se-slavljena.

Ko je Allan stopil pred Supreme Court, je njegov izraz napravil neugoden vtis. Njegovo lice je bilo upadlo in nezdravo, čelo so mu razorale globoke brazde. Blesk oči je ugasnil. Včasih se je zdel čisto brezbržen.

Razburjenja zadnjih mesecev, procesi ga niso mogli oplašiti. Toda zapor v Allantu mu je nagrizel zdravje. Iztrgan iz življenja in dela je moral mož Allanovega kova poginili; kakor se stroj sesede, če dolgo stoji. Postal je nemiren ter slabo spal. Grozotne sanje so se ga lovale, da je zjutraj ves izmučen vstajal. Tunel ga

je preganjal s strahovi. V njegovih sanjah je grmelo in morje je udarilo v rove ter lisoče gnalo kakor utopljene živali proti tunelskemu uslju. Tunel je sesal kakor lijak: požiral je strojeve in hiše, tunelsko mesto je zdrselo v žrelo, parniki, voda in zemlja, New York se je začel nagibati in pogrezati. New York je gorel v plamenih in on je bežal preko streh topečega se mesa. Videl je S. Woolfa razsekanega na tri kose in vsi trije deli so živeli ter ga prosili milosti.

Supreme Court je Allana oprosil. Oprostilna sodba je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Ethel Lloyd je mahala z robcem kakor z zastavo. Allana so morali s strožo spremili v voz, sicer bi ga bili razlrgali na kosce, da bi imeli kaj za spomin. Ceste okoli poslopja so odmevale:

»Mac Allan! Mac Allan!«

Veter je vel od druge strani.

Allan pa je mislil le še eno misel, ki jo je držal z zadnjim ostankom energije: samota, nobenega človeka...

Odšel je v Mac City.

SESTI DEL.

1.

Tunel je bil mrtev.

Korak je odmeval daleč po pustih rovih in glas se je razlegel kakor v kleči. Na postajah so dan in noč

enakomerno liho peli stroji, ki so jih ravnali molččči, čemerni inženirji. Posamezni vlaki so rožljali noter in ven. Le v podmorskem brezdnju so še vedno rili delavci Pittsburg Refining and Smelling Co. Tunelsko mesto je bilo pušto, zapušteno in izumrlo. Zrak, ki je sicer vetril od mjenja belonskih mešalcev in klopotanja vlakov, je bil miren, zemlja se ni več tresla. V luki so ležale vrste mrlivih parnikov. Strojneve, ki so se prej svetlikale kakor vilinski gradovi, so, izvzemši posamezne, slale v noči temne kot razvaline in brez življenja. Mežikajoči žar svetilnikov v luki je ugasnil.

Allan je stanoval v pelem nadstropju pisarniškega nadstropja. Okna so mu gledala na morje tisoč, ki so se prožili prazni in zapušteni. Prve tedne hiše sploh zapustil ni. Potem je par tednov preživel v rovih. Občeval ni z nikomur drugim kot s Stromom. Prijateljev v Mac City ni imel. Hobby je bil že davno zapustil svojo vilo. Pustil je bil svoj poklic ter si kupil farmo v Maini. Novembra je imel Allan triuren pogovor s starim Lloyd, ki je pokopal njegove zadnje upe. Poparjen in pobit je odšel še istega dne z enim sindikalovih parnikov na morje. Obiskal je pomorske in evropske postaje in listi so prinesli kratke vesti. Toda nihče jih ni bral. Mac Allan je bil mrtev kakor tunel.

Nova imena so se blestela nad svetlom.

Ko se je spomladi vrnil v Mac City, se ni živa duša zmenila zanj. Samo Ethel Lloyd!

(Dalje.)